

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
економіки та менеджменту

 Іванна ЗАПУХЛЯК
(підпис)
«01» 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

МАКРОЕКОНОМІКА ТА МІКРОЕКОНОМІКА

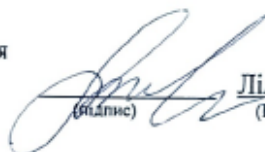
Освітній рівень	<u>перший рівень вищої освіти</u> (назва освітнього рівня)
Галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	<u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> (код і назва спеціальності)
Освітня програма	<u>Фінанси, митна справа та фіскальне адміністрування</u> (назва ОП)
Статус дисципліни	<u>обов'язкова</u> обов'язкова/вибіркова
Мова викладання	<u>українська</u>

2023 р.

Розробник(и):

Професор кафедри теорії економіки та управління
доктор економічних наук, професор

liliiia.simkiv@nung.edu.ua

(підпис) Лілія СІМКІВ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено на засіданні кафедри теорії економіки та управління
(назва кафедри)

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри теорії економіки та управління
(назва кафедри) (підпис) Лілія СІМКІВ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Узгоджено:

Завідувач кафедри фінансів

(підпис) Ірина ФАДЄЄВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

**Гарант освітньої програми
«Фінанси, митна справа та
фіскальне адміністрування»**

(підпис) Ірина ФАДЄЄВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка» є формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі мікро- та макроекономіки; набуття навичок застосування механізмів прийняття рішень окремими економічними суб'єктами (індивідами, домашніми господарствами, підприємствами, галузями народного господарства), тобто усіма господарчими агентами, які прагнуть досягти певної соціально-економічної цілі, шляхом використання обмежених ресурсів Основні завдання вивчення дисципліни полягають у вивченні ключових положень базових макро- та мікроекономічних теорій, ринкових механізмів та механізмів економічної політики щодо регулювання економіки, набуття знань про основні форми і методи впливу на економіку, за допомогою яких забезпечується її ефективне функціонування з метою досягнення найвищого рівня задоволення матеріальних потреб.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/user/files.php
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	немає
Постреквізити	Дисципліна «Макроекономіка та мікроекономіка» забезпечує вивчення та засвоєння наступного переліку нормативних дисциплін: «Основи зовнішньо-економічної діяльності». «Міжнародна економіка».
Результати навчання	ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПРН02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. ПРН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПРН23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
Компетентності	Загальні компетентності: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (експертами з інших галузей, знань/видів економічної діяльності). ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

	ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Спеціальні (фахові) компетентності: ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Навчальна дисципліна формує такі соціальні м'які навички (soft skills), як: - здатність до комунікації та ефективного толерантного обговорення широкого кола питань з проблем глобалізації, її впливу на соціально-економічний, екологічний, політичний, культурологічний розвиток людства; - навички критичного, позитивного та конструктивного мислення, уміння використовувати наукові аргументи при обговоренні глобалізаційних проблем; - уміння самоорганізації, планування та ефективного використання робочого часу; - уміння працювати в команді.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Усі види навчальних занять можуть проводитися аудиторно (off line), дистанційно (on line, з використанням технологій дистанційного навчання) або у змішаному форматі. Конкретні форми проведення навчальних занять обумовлюються безпековою ситуацією (зокрема фактами воєнних дій, повітряних тривог, карантинних обмежень тощо) і визначаються рішенням адміністрації університету у вигляді відповідного наказу чи розпорядження, які доводяться до учасників освітнього процесу.

Важливою вимогою освітнього процесу, націленою на забезпечення ефективності навчання, є систематичне відвідування всіх занять здобувачами незалежно від форми їх проведення. При цьому обов'язковою вимогою є акуратний зовнішній вигляд, відповідний одяг, належна поведінка.

Усі види навчальних робіт і завдань слід виконувати вчасно, щоб зберігати загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Наслідками пропущених практичних занять без поважних причин, зазвичай, стають додаткові види самостійної роботи (домашня контрольна робота, усна відповідь, тестовий контроль, презентація).

При роботі в режимі відеоконференцій здобувачі повинні працювати із ввімкненими відеокамерами, приєднуватися до заняття з персональної корпоративної пошти. Найменування акаунту здобувача повинно містити його прізвище та ім'я для повної ідентифікації його особи.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Обов'язковою умовою вивчення дисципліни є дотримання всіма учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності. При цьому жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються, зокрема неприпустимими вважаються елементи плагіату, списування під час виконання контрольних завдань (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв), фальсифікація та фабрикації в письмових роботах і виступах. Здобувачам слід виявляти самостійність у виконанні завдань, дотримуватися коректності посилань на джерела інформації.

У випадку відхилення від дотримання принципів академічної доброчесності – реагування відбуватиметься відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ (чинне з 08.12.2020 р.) <https://nung.edu.ua/departament/kafedra-pidpryyemnytstva-ta-marketynhu/akademichna-dobrochesnist>

3) щодо оцінювання

Форма зарахування навчальної дисципліни відповідає вимогам навчального плану і враховує специфіку дисципліни, у тому числі поставлені цілі та результати навчання.

Здобувачів інформують на першому занятті з даної дисципліни про правила зарахування навчальної дисципліни, у тому числі – обсяг вимог, форми та критерії оцінювання. До всіх здобувачів застосовуються єдині принципи, вимоги та критерії оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: лекції – 40% семестрової оцінки, практичні роботи – 60 % семестрової оцінки.

Оцінювання знань здобувачів проводиться за результатами комплексних контролів за двома змістовними модулями ЗМ1 та ЗМ2. До екзамену допускаються здобувачі, які виконали усі види робіт, завдань, передбачених на семестр з даної навчальної дисципліни, відвідали усі, передбачені даною програмою навчальної дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали за поточну успішність кількість балів, не меншу за мінімальну – 35 балів.

Пропуски занять без поважної причини відпрацьовуються здобувачем згідно розкладу консультацій, що подано на сайті кафедри <https://cutt.ly/ILNBCHG>

При оцінюванні надається перевага стандартизованим методам, а за змістом оцінюється рівень сформованості умінь та навичок, що визначені в програмі підготовки бакалавра з

фінансів, банківської справи та страхування за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок у даній робочій програмі.

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу з даної навчальної дисципліни на підставі суми балів, отриманих на контрольних заходах протягом семестру і на екзамені, зокрема. Здобувач повинен протягом навчального семестру вчасно (до наступного заняття або визначеної дати) виконувати всі завдання, передбачені даною робочою програмою. Екзаменаційна оцінка з дисципліни виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання.

Повторне складання екзамену дозволяється не більше двох разів з дисципліни – перший раз викладачу, призначеному завідувачем кафедри, другий – комісії, яка створюється завідувачем кафедри.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Робочою програмою не передбачено визнання результатів навчання у неформальній освіті.

Уніфікована інформація

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах	
			семестрах	семестрах
	Семестр 1			
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	4	4	4	4
Кількість модулів	2		2	
Загальний обсяг часу, год	120	120	120	120
Аудитори і заняття, год, у т.ч.:	45	12	45	12
лекційні заняття	26	6	26	6
семінарські заняття			-	
практичні заняття	18	6	18	6
лабораторні заняття	-		-	
Самостійна робота, год, у т.ч.	76	108	76	108
Форма семестрового контролю	іспит		іспит	

3.2. Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Літера- тура
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	12	
ЗМ 1	Макроекономіка.	12	
Т 1.1	Предмет, метод та основні проблеми макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Предмет, об'єкт та функції макроекономіки як науки. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19
Т 1.2	Сукупний попит та сукупна пропозиція Структура сукупного попиту. Фактори, які впливають на споживчий попит, інвестиційний попит, попит держави та попит закордону. Сукупна пропозиція та фактори, що її визначають. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Мультиплікатор у моделі AD – AS.	2	1, 2, 3, 4, 10, 11,12, 15-19
Т 1.3	Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку Зміст, фактори, форми прояву та суперечності. Класифікація циклічних коливань. Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Теорії причин виникнення циклів. Нециклічні коливання економіки. Моделі економічних коливань.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 1, 14, 15-19
Т 1.4	Інфляція та безробіття як фактори порушення макроекономічної рівноваги. Інфляція, її суть та причини виникнення. Вимірювання інфляції. Індекси та темп інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Типи (форми) безробіття. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філліпса. Антиінфляційна політика держави. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19

T 1.5	Держава в системі макроекономічного регулювання: фіскальна, монетарна політика держави, політика економічного зростання. Роль держави у змішаній економіці. Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Фіскальна політика, її зміст та функції. Види фіскальної політики. Монетарна політика. Механізм функціонування грошового ринку. Сутність економічного зростання. Передумови й характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела економічного зростання.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19
T 1.6	Макроекономічна політика у відкритій економіці. Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Порівняльна та абсолютна перевага. Валютний ринок і валютний курс. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15-19
M2	ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ВИРОБНИЦТВО ЕКОНОМІЧНИХ БЛАГ	14	
ЗМ 2	Мікроекономіка.		
T 2.1	Предмет і метод мікроекономіки. Потреби, блага, корисність. Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів господарства. Крива виробничих можливостей. Економічні потреби та їх класифікація. Економічні блага. Класифікація економічних благ. Корисність. Величина корисності. Загальна корисність. Гранична корисність. Закон спадної граничної корисності.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
T 2.2	Попит і пропозиція в ринковій економіці. Ринковий попит. Зміна обсягу попиту та зміна попиту. Нецінові детермінанти попиту. Пропозиція. Зміст закону пропозиції, його графічне та алгебраїчне зображення. Нецінові детермінанти пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття ринкової рівноваги та її графічне зображення. Механізм встановлення ринкової рівноваги. Рівноважна ціна. Поняття еластичності. Визначення цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Вплив фактора часу на еластичність пропозиції.	4	5, 6, 7, 1, 15-19
T 2.3	Аналіз поведінки споживача. Характеристика поведінки споживача. Раціональність вибору та рівновага споживача. Рівновага споживача та рівень його добробуту. Крива байдужості споживача. Графічне зображення кривої байдужості. Властивості кривої байдужості. Карта байдужості. Бюджетна лінія споживача. Графічне та алгебраїчне зображення бюджетної лінії. Поняття нахилу бюджетної лінії. Властивості бюджетної лінії.	2	5, 6, 7, 1, 15-19

Т 2.4	Мікроекономічна модель фірми. Витрати виробництва та прибуток. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Сутність виробничої функції та її основні властивості. Поняття і види витрат. Сутність і види прибутку.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
Т 2.5	Модель фірми в умовах досконалої конкуренції. Умови виникнення досконалої конкуренції. Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Переваги і недоліки ринку досконалої конкуренції. Досконало конкурентна фірма та умови її функціонування. Типи поведінки фірми в умовах досконалої конкуренції: максимізація прибутку, мінімізація витрат, припинення виробництва.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
Т 2.6	Модель фірми в умовах недосконалої конкуренції. Характерні ознаки недосконалої конкуренції. . Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні. Ринок монополістичної конкуренції. Модель ринку монополістичної конкуренції та її характерні ознаки. Олігополія. Моделі ціноутворення на олігопольному ринку.	2	5, 6, 7, 1, 15-19

3.3. Практичні (семінарські) заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Літера- тура
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	8	
ЗМ 1	Макроекономіка.	8	
Т 1.1	Предмет, метод та основні проблеми макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Сукупний попит і сукупна пропозиція. Предмет, об'єкт та функції макроекономіки як науки. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19
Т 1.2	Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку. Інфляція та безробіття як фактори порушення макроекономічної рівноваги. Зміст, фактори, форми прояву та суперечності. Класифікація циклічних коливань. Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Теорії причин виникнення циклів. Інфляція, її суть та причини виникнення. Вимірювання інфляції. Індекси та темп інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Типи (форми) безробіття. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 1, 14, 15-19
Т 1.3	Держава в системі макроекономічного регулювання: фіскальна, монетарна політика держави, політика економічного зростання. Роль держави у змішаній економіці. Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Фіскальна політика, її зміст та функції. Види фіскальної політики. Монетарна політика. Механізм функціонування грошового ринку. Сутність економічного зростання. Передумови й характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела економічного зростання.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19
Т 1.4	Макроекономічна політика у відкритій економіці. Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Порівняльна та абсолютна перевага. Валютний ринок і валютний курс. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15-19

M2	ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ВИРОБНИЦТВО ЕКОНОМІЧНИХ БЛАГ	10	
ЗМ 2	Мікроекономіка.	10	
Т 2.1	Предмет і метод мікроекономіки. Потреби, блага, корисність. Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів господарства. Крива виробничих можливостей. Економічні потреби та їх класифікація. Економічні блага. Класифікація економічних благ. Корисність. Величина корисності. Загальна корисність. Гранична корисність. Закон спадної граничної корисності.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
Т 2.2	Попит і пропозиція в ринковій економіці. Ринковий попит. Зміна обсягу попиту та зміна попиту. Нецінові детермінанти попиту. Пропозиція. Зміст закону пропозиції, його графічне та алгебраїчне зображення. Нецінові детермінанти пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття ринкової рівноваги та її графічне зображення. Механізм встановлення ринкової рівноваги. Рівноважна ціна. Поняття еластичності. Визначення цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Вплив фактора часу на еластичність пропозиції.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
Т 2.3	Аналіз поведінки споживача. Характеристика поведінки споживача. Раціональність вибору та рівновага споживача. Рівновага споживача та рівень його добробуту. Крива байдужості споживача. Графічне зображення кривої байдужості. Властивості кривої байдужості. Карта байдужості. Бюджетна лінія споживача. Графічне та алгебраїчне зображення бюджетної лінії. Поняття нахилу бюджетної лінії. Властивості бюджетної лінії.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
Т 2.4	Мікроекономічна модель фірми. Витрати виробництва та прибуток. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Сутність виробничої функції та її основні властивості. Поняття і види витрат. Сутність і види прибутку.	2	5, 6, 7, 1, 15-19

Т 2.5	Модель фірми в умовах досконалої конкуренції. Модель фірми в умовах недосконалої конкуренції. Умови виникнення досконалої конкуренції. Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Переваги і недоліки ринку досконалої конкуренції. Досконало конкурентна фірма та умови її функціонування. Типи поведінки фірми в умовах досконалої конкуренції: максимізація прибутку, мінімізація витрат, припинення виробництва. Характерні ознаки недосконалої конкуренції. . Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні. Ринок монополістичної конкуренції. Модель ринку монополістичної конкуренції та її характерні ознаки. Олігополія. Моделі ціноутворення на олігопольному ринку.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
--------------	--	---	-------------------

3.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 5.

Таблиця 5 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
- самостійне опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до семінарських занять, виконання практичних робіт;	8
- відпрацювання тем лекцій, семінарських занять, та практичних робіт навчання;	4
- підготовка рефератів та презентацій за результатами досліджень;	10
– підготовка до модульного контролю;	2
- опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення	22
- підготовка до іспиту	30
Усього годин	76

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 6.

Таблиця 6 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Література
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	10	
ЗМ 1	Макроекономіка.	10	
Т 1.1	Індекси споживчих цін, їх порівняльна характеристика (	2	1, 2, 3, 4

T 1.2	Моделі економічної рівноваги “витрати-випуск” і «вилучення — ін’єкції» за умов приватної економіки: графічна інтерпретація та економічні пояснення .	2	1, 2, 3, 4
T 1.3	Промисловий цикл, його фази. Особливості сучасного циклу.	2	1, 2, 3, 4
T 1.4	Сутність та методи антиінфляційного регулювання економіки. Варіанти антиінфляційної політики.	2	1, 2, 3, 4
T 1.5	Державний борг та його вплив на національну економіку	2	1, 2, 3, 4
M2	ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ВИРОБНИЦТВО ЕКОНОМІЧНИХ БЛАГ	12	
ЗМ 2	Мікроекономіка.	12	
T 2.1	Процес споживання та динаміка зміни сукупної і граничної корисності. Перший закон Госена. Поняття рівноваги споживача. Другий закон Госена.	2	5, 6, 7
T 2.2	Перехресна еластичність попиту.	2	5, 6, 7
T 2.3	Ефект прибутку та ефект заміщення.	2	5, 6, 7
T 2.4	Систематизація факторів виробництва.	2	5, 6, 7
T 2.5	Економічні переваги ринку досконалої конкуренції.	2	5, 6, 7
T 2.6	Обмеження монопольної влади: антимонопольне законодавство.	2	5, 6, 7

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література:

1. Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. – 307 с. ISBN 978-966-657-880-1 URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf>
2. Задоя А.О., Петруня Ю.Є. Макроекономіка: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с. URL: file:///C:/Users/Admin/Desktop/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80_%D0%B2%D0%B8%D0%B4.pdf
3. Козакова О.М., Забарна Е.М. Макроекономіка : підручник. Херсон: Олді-плюс, 2018. 428 с. URL: <http://surl.li/lnbse>
4. С. М. Панчишин Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка» / Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf
5. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. URL: <http://surl.li/fcxkd>
6. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. URL: <http://surl.li/hldgs>
7. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів.-т., 2021. 176 с. URL: <http://surl.li/lhlqq>
8. Мікро- та макроекономіка: [Електронний ресурс]: навчальний посібник. / уклад. О.І. Андрусь. Київ: КІП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48094/1/Mikro-_ta_makroekonomika.pdf

4.2 Додаткова література

9. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: <http://surl.li/lnbuw>
10. Andrusiv, U., Simkiv, L., Dovgal, O., Demchuk, N., Potryvaieva, N., Cherchata, A., Popadynets, I., Tkachenko, G., Serhieieva, O & Sydor, H. (2020). Analysis of economic development of Ukraine regions based on taxonomy method Management Science Letters, 10(3), p. 515-522 doi: 10.5267/j.msl.2019.9.029 Scopus URL: http://www.growing-science.com/msl/Vol10/msl_2019_281.pdf
11. Zelinska H., Andrusiv, U., & Simkiv, L. (2020). Knowledge economy: trends in the world and analysis of Ukraine. Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR), 7(1), 104-113. <https://doi.org/10.15549/jeecar.v7i1.325> Scopus URL: <https://ieeca.org/journal/index.php/JEECAR/article/view/3254>.
12. Сімків Л.Є. Стан фінансового забезпечення охорони здоров'я України. Держава та регіони. Науково-виробничий журнал. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. №1 (112). С.73-78.
13. Сімків Л.Є. Ринкова інфраструктура: елементи та значення в ринковій економіці. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. пр. 2020. Вип. 4(144). С. 3-7. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071>
14. Simkiv, L., Shults, S., Lutskev, O., & Andrusiv, U. (2021). Analysis of the Dynamics of Structural Processes in the Context of Ensuring Sustainable Development. European Journal of Sustainable Development, 10(1), 153-153. DOI:10.14207/ejsd.2021.v10n1p153 Scopus

4.3 Інтернет – ресурси

15. Офіційний Інтернет-сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
16. Офіційний Інтернет-сайт Державного комітету статистики України. URL: ukrstat.gov.ua
17. Офіційний Інтернет-сайт Комітету міністрів України. URL: kmu.gov.ua
18. Офіційний Інтернет-сайт Національного банку України. URL: nbu.gov.ua
19. Global Competitiveness Report. URL: <http://www.wef.forum.org>.

5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для набуття студентами зазначених компетентностей та програмних результатів навчання, дисципліна проводиться у формі лекційних та практичних занять. Практичні заняття передбачають засвоєння матеріалу у вигляді тестів, обговорення проблемних питань та розв'язування задач. Така форма проведення практичних занять формує активну позицію того, хто навчається, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, вміння абстрактно мислити. Обговорення, дискусії, запитання спрямовані на активізацію студентів та стимулювання їх навчально-пізнавальної діяльності. Також передбачені консультації, відпрацювання студентами пропущених занять з метою кращого засвоєння матеріалу дисципліни.

Загалом у ході занять застосовуються наступні методи навчання:

- МН 1 – словесні методи (МН 1.1 - лекція, МН 1.2 – розповідь –пояснення, тощо);
- МН 2 – наочні методи (МН 2.1 – ілюстрування; МН 2.2 – демонстрування, МН 2.4 - комп'ютерні і мультимедійні методи);
- МН 3 – практичні методи (МН 3.1 – вправи, МН 3.4 - практичні роботи);
- МН 15 - проблемно-пошуковий;
- МН 17 – дослідницький;
- МН 18 – методи самостійної роботи вдома;
- МН 19 – робота під керівництвом викладача;
- МН 20 – інтерактивні методи (МН 20.2 - дискусія, диспут).

Форми оцінювання:

- МФО 1 – іспит;
- МФО 4 – поточний контроль;
- МФО 5 - усний контроль;
- МФО 6 – письмовий контроль;
- МФО 8 - тестовий контроль.

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в таблиці 7.

Таблиця 7 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПРН 1	МН 1.1, МН 1.2, МН 2.4, МН 18	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 6, МФО 8
ПРН 2	МН 1.1, МН 2.4, МН 3.1, МН 18	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 8
ПРН 14	МН 1.1, МН 1.2, МН 2.4, МН 18, МН 20.2	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 6, МФО 8
ПРН 19, ПРН 23	МН 1.1, МН 1.2, МН 2.4, МН 18, МН 19	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 6, МФО 8

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за двома модулями М1 і М2. Модульний контроль передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 8.

Таблиця 8 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М1	20
Контроль засвоєння практичних навиків модуля М1	20
Практичне заняття 1 (участь в обговоренні проблематики практичних занять)	5
Практичне заняття 2 (участь в обговоренні проблематики практичних занять; індивідуальне завдання)	5
Практичне заняття 3 (участь в обговоренні проблематики практичних занять; виконання поточних контрольних робіт)	5
Практичне заняття 4 (участь в обговоренні проблематики практичних занять; індивідуальне завдання – дерево цілей)	5
Модуль 2	
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М2	20
Контроль засвоєння практичних навиків модуля М2	40
Практичне заняття 5 (участь в обговоренні проблематики практичних занять)	6
Практичне заняття 6 (усне опитування, індивідуальне завдання)	6
Практичне заняття 7 (участь в обговоренні проблематики практичних занять; тестування)	6
Практичне заняття 8 (участь в обговоренні проблематики практичних занять; виконання поточних контрольних робіт)	6
Практичне заняття 9 (участь в обговоренні проблематики практичних занять; виконання поточних контрольних робіт)	6
Практичне заняття 10 (участь в обговоренні проблематики практичних занять; виконання поточних контрольних робіт)	10
Усього	100

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 9.

Таблиця 9 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 10).

Таблиця 10 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Лекційні заняття відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням. При вивченні дисципліни використовуються такі засоби навчання:

1. Підручники і навчальні посібники.
2. Методичні вказівки.
3. Наукова періодика, журнальні статті, монографічні видання, матеріали конференцій.
4. Технічні засоби навчання (комп'ютери, обладнання для проведення відео конференцій, програмне забезпечення, звуко- і відеозаписи).
5. Навчальні меблі та обладнання.
6. Графічні засоби картини, малюнки, географічні карти, схеми).

Для ефективного вивчення дисципліни здобувач повинен мати персональний комп'ютер з відповідним програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, володіти технологіями дистанційного навчання.